

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN

ATLASA

The logo consists of the Roman numeral 'VI' in a large, bold, serif font, centered within a square border. Below the numeral, the words 'Aditz' and 'Morfologia' are stacked in a smaller, bold, sans-serif font.

*Izan eta *edin, aditz laguntzaileak*
**edun eta *ezan aditz laguntzaileak*
Aditz trinkoak
Aditz alokutiboak

Mapak 1273-1531

EUSKALTZAINDIA

REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

BILBO

2014

EHHA egitasmoaren barruan, VI. liburukia ontzeko lagundu duten erakunde publikoak:

- Eusko Jaurlaritza, Arabako Foru Aldundia, Bizkaiko Foru Aldundia eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

EHHaren VI. liburukiaren argitalpenaren babeslea:

- Laboral Kutxa

© Euskaltzaindia / Real Academia de la Lengua Vasca / Académie de la Langue Basque
Plaza Barria, 15. 48005 BILBO.
<http://www.euskaltzaindia.net>
E-mail: info@euskaltzaindia.net

I.S.B.N. (lan osoarena): 978-84-95438-44-7

I.S.B.N. (liburukiarena): 978-84-940717-7-5

Legezko Gordailua: BI-1906-2014

Inprimategia: mccgraphics

Diseinua: Koncepto, diseño y comunicación S.L.

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN ATLASA egitasmoa
(2009-2014)

ZUZENDARIA: Arejita, Adolfo

ARDURADUNAK:

Aurrekoetxea, Gotzon
Videgain, Xarles

TEKNIKARIAK:

Abaroa, Aritz
Intxaurbe, Gorka
Jauregizar, Amaia

AHOLKULARIAK:

Atutxa, Isaak
Echaide, Ana María
Etxebarria, Jose María

EUSKALTZAINDIAREN ekimenez eta haren koordinaziopean sortua da obra kolektibo hau, eta EUSKALTZAINDIARI bakarrik dagozkio obra honen gaineko jabetza intelektualaren eskubideak, Jabetza Intelektualaren Legeari buruzko indarrean dagoen testu bateginak ezarritako moduan.

EUSKALTZAINDIAK beren-beregi agerrarazi nahi die bere esker ona argitalpen honetan parte hartu duten eta elkarrekin lanean jardun duten guztiei, horiek guztiak hurrenkera alfabetikoan aipatzen direla.

Arejita Oñarte-Etxebarria, Adolfo; Atutxa Etxebarria, Isaac; Aurrekoetxea Olabarri, Gotzon; Camino Lertxundi, Iñaki; Eguzkitza Bilbao, Andolin (†); Echaide Itarte, Ana María; Etxebarria Lejarra, Jose María; Etxebeste Zubizarreta, Izaskun; Haritschelhar Duhalde, Jean (†); Letamendia Pérez de San Román, Juan Antonio; Oyharçabal Bidegorri, Beñat; Segurola Azkonobieta, Koro eta Videgain Castet, Xarles.

Aurkezpen-hitzak

Funtsezkoak dira hizkuntza bizien bilakaeran dialektologia-ikerketak. Are esanguratsuagoak, zer esanik ez, euskararen kasuan, euskalkiek gorpuztu eta norabidetu baitute, urte luzeetan zehar, euskal hizkuntzaren bilakaera eta ibilbidea. Horren jakitun izan da hasiera-hasieratik Euskaltzaindia, eta lan horri lotu zaio gogo handiz bere historia luzean.

Pausoak pauso, euskal dialektologiaren lanak behar zuen, ezbairik gabe, euskararen atlas linguistikoa osatzea. Horri ekin zion Euskaltzaindiak aspalditik, eta luzaroko ahaleginaren emaitza modura, jada euskalgintzaren plazan dira *Euskararen Herri Hizkeren Atlas (EHHA)* honen I., II., III., IV. eta V.aren liburukiak, VI. liburuki honen aurrekariak, hain zuzen.

Sei liburukiotan, arnasa luzeko lan zehatza aurkituko du liburuki hauen orrialdeetara hurbiltzen denak, jardun askoren ekarria. Baditu atzean ordu askoren nekeak eta lorrak, on-gaitzak eta gorabeherak. Ezin bestela izan, euskararen errealitatea esamolde, doinu eta soinu askotarikoa baita, oinarrizko batasunaren sustraian.

Errealitate hori bildu, ikertu eta paperez eta euskarri informatikoz ageriratu da, egungo atlas linguistiko duinek eskatzen duten moduan. Ezin, beraz, aurrerantzean auzitan jarri, hau edo hura, zer non erabiltzen den eta zertarako, Euskal Herri osoa baitago horretan ordezkaturik.

Era berean, Euskaltzaindiak, paperean eta euskarri informatikoan ez ezik, EHHaren liburukiak bere webgunean (www.euskaltzaindia.com) ere jarriak ditu eta jartzen ditu aldian-aldian. Badaki Akademiak, horrela jokatzuz, egitasmo honek duen balio estrategikoa berrindartzen duela eta aldi berean egungo baliabideek eskatzen eta eskaintzen dutena beldurrik gabe erabiltzen duela, bere lanaren emaitzak egoki gizarteratuz.

Lan horretan euskararen doinu eta soinu dira partaide, egungo teknologiak ematen baitu horretarako bidea. Hainbatez, Akademiaren webgunea erabiltzen duenak entzungai izango du hainbat daturen mamia, egoki uztarturik hitza eta mintza. Egitasmo honen etorkizuna ere hortik etor daitekeela ezin ukatu.

Metodologia ez ezik, edukia bera ere azpimarratzekoa da, hor dugulako, lehen-lehenik, eta Louis Lucien Bonapartek egin zituen hasierako lanen ondoren, hainbat euskalariren eginahalen eta ametsen emaitza erabakigarri eta eredugarria.

Euskaltzaindiak horretarako bidea jarri badu ere, ezin baztertu beste askoren laguntza izan duela Euskal Akademiak zeregin horretan. Eskerrik beroenak guztioi (zuzendari, arduradun, taldekide eta bestelakoei), eta, bereziki, Laboral Kutxari, berak ahalbidetu duelako, urtez urte eta eroapen handiz, lan honen argitalpena.

ANDRES URRUTIA
euskaltzainburua

aditz laguntzaileak

edun

aditz trinkoak

izan

ezan

edin

aditz alokutiboak

AURKIBIDE OROKORRA

0. Aurkibide orokorra	XI
1. ATARIKOA	
1.1. Aitzinsolasa	XIV
1.2. Euskararen Herri Hizkeren Atlasaren ezaugarriak.....	XVI
1.3. Inkesta lekuen zerrenda	XX
1.4. Lekukoen zerrenda	XXVI
1.5. Alfabeto fonetikoa.....	XXXI
1.6. EHHA-ko transliterazio taula.....	XXXII
1.7. Seigarren liburukiaren ezaugarriak	XXXIII
1.8. Erantzutegiaren ezaugarriak.....	XXXIV
1.9. Mapa motak.....	XXXV
1.10. Seigarren liburukiko indexak, laburdurak eta ikurrak.....	XXXVII
1.11. Seigarren liburukiko datuen biltzaile, transkribatzaile eta informatizatzaileak	XL
1.12. Seigarren liburukiaren moldatzaileak	XLIV
1.13. Mapen aurkibideak.....	XLV
2. MAPAK	1
3. AURKIBIDEAK.....	521
3.1. GALDEREN AURKIBIDE ALFABETIKO.....	522
3.1.1. Gaztelaniaz	522
3.1.2. Frantsesez	528
3.1.3. Ingelesezt	533
3.2. SUPERLEMEN INDEXA.....	538
3.3. ERANTZUNEN INDEXA.....	717